

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 9636/06

וערעורים שכנגד

בפני: כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין
כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופט ס' גובראן

המערער והמשיב שכנגד: איתי בוגנר

נגד

משיב 1 והמערער שכנגד: SofaWare Technologies Ltd
משיב 2 והמערער שכנגד: צ'ק פוינט טכנולוגיות תוכנה בע"מ
משיב 3: אמנת טכנולוגיות בע"מ
משיב 4: עדי רופין

ערעור על פסק דין בית המשפט המחוזי תל אביב
בתיק הפ 1317/05 שניתן ביום 26.10.06 על-ידי
השופטת יהודית שבח

תאריך הישיבה: ט"ז באדר תשס"ט (12.3.09)

בשם המערער והמשיב שכנגד: עו"ד יגאל דורון, עו"ד ענבל אורן

בשם המשיב 1 והמערער שכנגד: עו"ד חגית בלייברג; עו"ד דפנה צרפתי;

עו"ד רותם ידלין

בשם משיב 2 והמערער שכנגד: עו"ד יואב רזין; עו"ד שי דיל
בשם משיב 4: עו"ד אהוד גרי

פסק-דין

השופט א' רובינשטיין:

א. ערעור וערעורים שכנגד על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב (השופטת י' שבח) מיום 26.10.06 בה"פ 1317/05. עניינו של התיק בפרשנות הסכם, והוא משיק לשאלות בדיני החוזים ובדיני החברות.

רקע עובדתי

ב. המשיבה 1 (להלן החברה) היא חברה פרטית, אשר נוסדה בשנת 1999 על ידי המערער והמשיב 4 (להלן רופין). בשלב מאוחר יותר צירפו אליהם רופין והמערער את המשיבה 3 (להלן אמנת); השלושה כונו "קבוצת המייסדים". בשנת 2000 העמידה המשיבה 2 (להלן צ'ק פוינט) הלוואות לחברה, הניתנות להמרה במניות. ביום 15.9.00 נערך הסכם נוסף בין המערער, רופין ואמנת לבין צ'ק פוינט והחברה, הנושא את הכותרת "Shareholders Agreement" (להלן הסכם בעלי המניות או ההסכם). צ'ק פוינט הפכה לבעלים של 40% ממניות החברה, מכוח הלוואה ראשונה שנתנה לחברה; בשלב מאוחר יותר, ביוני 2004, הפכה בעלים של 60% ממניות החברה, קרי, בעלת השליטה, מכוח הלוואה שניה שנתנה לחברה. 12% מתוך 40% המניות הנותרות מוחזקים בידי המערער, והיתרה בידי רופין ואמנת. יצוין, כי לאורך אותם מועדים כיהן המערער כמנכ"ל החברה וכחבר דירקטוריון.

ג. ביום 11.11.04, בעקבות חילוקי דעות, שלח המערער לחברה הודעה בדבר התפטרותו מדירקטוריון החברה. באותו יום השעה הדירקטוריון את המערער מתפקידו כמנכ"ל. ביום 13.11.05 הודיע הדירקטוריון למערער על פיטוריו, ועל סיום העסקתו על ידי החברה. למען שלמות התמונה העובדתית יצוין, כי בשנת 2004 הגיש המערער כנגד החברה וכנגד צ'ק פוינט בקשה לאישור תביעה נגזרת בשם החברה כנגד צ'ק פוינט, וזאת בטענת חוב כספי של האחרונה לחברה. בהחלטה מיום 21.5.06 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את הגשת התביעה הנגזרת, תוך שהוא קובע את קיומה של עילת תביעה לכאורית מטעם החברה כנגד צ'ק פוינט בגין הפרתו של הסכם הפצת המוצר, ושולל את הטענות בדבר חוסר תום ליבו של המערער.

ד. באים אנו להליך נשוא ענייננו. המערער הגיש תובענה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, בגדרה ביקש צו הקובע כי למערער, לרופין ולאמנת זכות וטו, המונעת מן החברה לקבל כל החלטה שלא אושרה על ידי כל אחד מהם, ולחלופין על ידי רובם, וכן עתר להורות על בטלות החלטות שנתקבלו בהיעדר הסכמה שכזאת. עוד נתבקש צו המחייב את החברה להודיע למערער מבעוד מועד על כוונתה לקבל החלטה בכל אחד מהנושאים בהם מוקנית לו זכות הוטו הנטענת, ולהביא בפניו מבעוד מועד את המידע הרלבנטי הנדרש לצורך קבלת ההחלטה. כן נתבקש בית המשפט להורות לחברה ולצ'ק פוינט לתקן את תקנון החברה, באופן שיעגן את זכות הוטו של המייסדים על פי הסכם בעלי המניות. בעקבות הדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי צימצם

המערער את טענותיו בסכסוך, מתוך שורה ארוכה של נושאים, לקבלת החלטות בסוגיית חלוקת אופציות.

ה. יצוין, כי בקשה לסעד זמני שהגיש המערער נדחתה על ידי סגן הנשיא זפט ביום 27.3.06. בין היתר, צוין כי יש לתת להוראות סעיף 4.1 משמעות לפיה המייסדים זכאים למנוע פעולות של החברה רק במקום שהתנגדות לפעולותיה התקבלה על ידי כל המייסדים כקבוצה. כן צוין, כי משבחר המערער להתפטר מהדירקטוריון, ויתר על זכותו להשפיע על החלטות החברה המתקבלות בדירקטוריון.

פסק דינו של בית המשפט המחוזי

ו. בית המשפט קמא לא קיבל את טענת המערער כי לכל אחד מחברי קבוצת המייסדים מוקנית זכות וטו בנפרד, וקבע כי פרשנות זו של ההסכם אינה עולה בקנה אחד עם נוסח ההסכם, הנסיבות, התכלית שביקשו הצדדים להגשים והפעילות העסקית של החברה, אשר מטרתה להשיא רווחים. צוין, כי קיים חשש שמתן זכות וטו לכל אחד מחברי הקבוצה בנפרד ישתק את פעילות החברה, יגרום לה נזק ויעודד גישה סחטנית, שתכליתה קבלת טובת הנאה תמורת הצבעה. הוסף, כי לא סביר שצ'ק פוינט היתה משקיעה סכומים כה גדולים בחברה, תוך שכל אחד מהמייסדים זכאי "לחשק" כל הצעה שתועלה על ידיה על-ידי שימוש בזכות הוטו. נקבע, כי גישתו של המערער אף נוגדת בצורה בולטת את לשון סעיף 4.1 להסכם, לפיה מוענקת זכות הוטו לקבוצת המייסדים, בפעלם כקבוצה.

ז. בית המשפט נדרש לשאלה – היש צורך בהתנגדות שלוש המייסדים כולם כדי להפעיל את זכות הוטו, או שמא די ברוב קולות. צוין, כי דיני החברות מאופיינים בעיקרון הכללי של שלטון הרוב, המוצא את ביטויו במגוון נושאים אשר המצריכים החלטות החברה, ותכליתו לאפשר פעילות מסודרת של החברה, על אף ריבוי חבריה. צוין, כי דרישה להסכמות פה אחד עלולה להביא את החברה לידי קיפאון, ומהווה גזרה "שאינן הציבור יכול לעמוד בה". משכך, נקבע כי כאשר החלטה אמורה להתקבל על ידי חברי קבוצת המיעוט, די לה שתתקבל על דעת רוב הקבוצה. צוין, כי הוכח שכך נהגו בעלי הדין בעבר, וכי הצעות החלטה קיבלו תוקף של החלטה מחייבת בהינתן רוב יחסי.

ח. עוד נאמר, כי לא ניתן לפרש את סעיף 4.1 בשני אופנים: מחד גיסא, כאשר נדרשת הסכמת המייסדים, די באישור של רוב חברי הקבוצה, ומאידך גיסא, כאשר מדובר בהפעלת זכות וטו, יש צורך בהתנגדות כל חברי הקבוצה.

ט. טענת המערער כי אולץ להודיע על התפטרותו מהדירקטוריון, משהחברה ביטלה את פוליסת אחריותו המקצועית כדירקטור, נדחתה. נקבע, כי מן הראיות עולה שהוצעה למערער פוליסת ביטוח חלופית, היתה בתוכנה ובהיקף הכיסוי שלה ליתר הדירקטורים בחברה, אך הוא סירב להצעה.

י. באשר לסוגיה הקונקרטית של חלוקת האופציות נקבע, כי מן הסעיף הרלבנטי בהסכם נלמד, שנושא הענקת האופציות מנוי ברשימת הנושאים המאפשרת הפעלת זכות הוטו, למעט מקרה בו נובעת הקצאת האופציות מתכנית אופציות תקפה לעובדים. בענייננו קיימת כנטען תכנית אופציות תקפה, ויתרה מכך, החלטת הדירקטוריון מיום 19.7.04 בעניין הקצאת אופציות אשר התקבלה בטרם התפטר המערער, לא זכתה לתמיכתו של רופין, ואילו המערער סירב להצביע, ומשכך לא נחשבה הימנעותו כהתנגדות.

יא. לבסוף נקבע, כי לאחר פרישתו מהדירקטוריון אין המערער יכול להשתתף בהצבעה ולעשות שימוש בזכות הוטו; משבחר להשיל מעליו את חובותיו כדירקטור ואת אחריותו לפעילות הדירקטוריון, אין הוא יכול ליהנות עוד ממעמד זה. באשר לשיבות שנערכו לאחר פרישתו של המערער מהדירקטוריון נקבע, כי לא הוכחה התנגדותם המצטברת של רופין ואמנת להחלטות הקשורות בחלוקת האופציות: בישיבה מיום 11.11.04 יצא רופין מן הישיבה ובכך ויתר על זכות ההצבעה, ובישיבה מיום 13.3.05 תמכו אמנת ורופין בהצעה.

יב. כנגד פסק הדין הוגשו ערעור ואל מולו ערעורים שכנגד מטעם צ'ק פוינט והחברה.

טענות המערער

יג. נטען, כי אין מקום לקביעה שהענקת זכויות הסכמיות, בענייננו זכויות וטו, מותנית בהיותם של בעלי מניות המיעוט נושאי משרה בחברה, שהם מחזיקים במניותיה. לטענת המערער, מניה היא זכות חוזית, הנותנת ביטוי למכלול הזכויות והחבויות כפי שהן מוסדרות בהסכמים עצמם, והצדדים רשאים להעניק איש לרעהו בחוזה זכויות ככל העולה על רוחם. יתרה מכך, נקודת המוצא של בית המשפט קמא לפיה בעלי מניות שאינם דירקטורים או נושאי משרה אינם נושאים באחריות כלפי החברה ובעלי מניותיה מוטעית, נוכח העובדה שבתי המשפט, כמו גם חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן חוק החברות), החילו על בעלי המניות חובות לנהוג בהגינות ובתום לב. זאת ועוד, בתי המשפט הכירו זה מכבר באפשרות של מתן זכויות וטו לבעלי מניות, וכך גם מקובל ונהוג בקרב חברות הזנק, בפרט בקרב משקיעים אשר אינם בעלי זכויות שליטה.

י"ד. עוד נטען, כי קביעתו של בית המשפט המחוזי שעל המערער להיות חבר דירקטוריון כדי שתוקנה לו זכות הוטו, אינה מעוגנת בלשון סעיף 4.1 להסכם או בהתנהגות הצדדים. המערער מנה אינדיקציות נוספות התומכות בפרשנות זו: ראשית, בית המשפט לא נתן דעתו לכך שחרף העובדה שאמנת ורופין צורפו כמשיבים, הם לא התנגדו לתביעה. שנית, 10 ימים לפני התפטרותו מהדירקטוריון, פנה יו"ר הדירקטוריון למערער והודיע לו על השעייתו מהחברה. בפנייה זו ציין כי מדובר בהשעיה ולא בפיטורין, שכן על החלטה כזו עומד איום הוטו. שלישית, כחודש וחצי לאחר התפטרות המערער מהדירקטוריון, שלח יו"ר הדירקטוריון הודעת דואר אלקטרוני, ובה פירוט הנושאים שעל סדר יומו של הדירקטוריון, וביניהם עניינים שנגעו לזכות הוטו ודוגמאות נוספות. רביעית, בישיבת דירקטוריון מיום 4.1.05 ציין יו"ר הדירקטוריון כי ההחלטה במסגרת דיון הדירקטוריון שעניינה חלוקת בונוס לעובדים, כפופה לאישור המייסדים. לבסוף צוין, כי אף הדין האמריקאי מאפשר מתן זכויות לבעלי מניות שאינם נהנים משליטה.

ט"ו. הודגש, שאף לשיטה שלפיה אין עומדות למערער זכויות הוטו לאחר שהתפטר מן הדירקטוריון, הנה לנוכח פיטוריו הכפויים מנועות המשיבות מלטעון זאת. הוסף, כי המערער אמנם צימצם את עתירתו לסוגיית הענקת האופציות, אך זאת ביחס לביטול החלטות שנתקבלו בעבר, משכך שגה בית המשפט שעה שבחר שלא להכריע בסעדים האחרים שנתבקשו.

ט"ז. לבסוף צוין, כי קביעת בית המשפט קמא שמדובר בזכות נגטיבית לבטל החלטות, אינה עולה בקנה אחד עם לשון סעיף 4 להסכם והתנהגות הצדדים, ומדובר בזכות פוזיטיבית.

טענות צ'ק פוינט בתשובה לערעור ובערעור שכנגד

י"ז. לטענת צ'ק פוינט, כאשר היתה היא בעלת מניות המיעוט עמדה לה זכות וטו, כשם שזו עומדת כעת לקבוצת המייסדים. ואולם, המייסדים והחברה לא פנו אל צ'ק פוינט על מנת לקבל את הסכמתה, בטרם דיון באסיפת בעלי המניות או בדירקטוריון בעניינים המנויים בסעיף 4.1. לטענתה, מלשון סעיף 4.1 עולה כי הנהנה מזכות הוטו יפעל במסגרת ההצבעה או החלטה בכתב על ידי האורגן הרלבנטי, ואין צורך בפנייה מיוחדת אל הנהנים מזכות הוטו.

י"ח. עוד נטען, כי מי שאינו דירקטור אינו יכול להשתתף בהפעלת זכות הוטו בהחלטות המתקבלות על ידי הדירקטוריון. נטען, כי קביעה לפיה נתונה זכות וטו למי שאינו דירקטור תכפיף את שיקול דעתו של הדירקטוריון לגורם חיצוני, כך שהסכם ההצבעה יהא בלתי חוקי. כן נוגד הדבר את סעיף 106 לחוק החברות, שעניינו הסכמי הצבעה. עוד נטען, כי מגישת המערער יוצא שבידי חברה לקבוע בהסכם כי החלטות הדירקטוריון, בשורה ארוכה של נושאים, יתקבלו

על ידי מי שאינם דירקטורים, אולם החובות שיחולו עליהם יהיו פחותות מחובותיהם של דירקטורים. הא ראייה, כאשר המערער חש כי אינו יכול לעמוד בחובות המוטלות עליו כדירקטור, התפטר מהדירקטוריון.

י"ט. נטען, כי על מנת שהגנת זכויות המיעוט תעלה בקנה אחד עם הוראות החוק, אין לכבול את שיקול דעת הדירקטוריון או לערוך הסכמי הצבעה; מותר להגן על המיעוט על ידי התניית קבלת החלטה של דירקטוריון ברוב מיוחד בתוך הדירקטוריון. זאת ועוד, המערער, כבעל מניות, רשאי להשתתף בהפעלת זכות הוטו בקשר להחלטה של אסיפת בעלי המניות, ונמנעת ממנו אך הזכות להשתתף בהפעלת זכות הוטו לגבי החלטות דירקטוריון החברה. נטען, כי הטענה שמתן זכויות וטו נהוג ונפוץ בחברות הזנק טעונה הוכחה, ולא הובאו בפני בית המשפט קמא ראיות לעניין זה.

כ'. טענתו של המערער להצדקת התפטרותו מדירקטוריון החברה נוגעת, כאמור, לביטוח נושאי משרה בגין פעילותו בחברה; ואולם, המערער לא אולץ להתפטר מהחברה, שהרי זו הציעה לו פוליסת ביטוח חלופית, ובכל מקרה חזר המערער ומינה עצמו לדירקטור בחברה, מיד לאחר פסק הדין.

כ"א. אשר לטענת המערער כי על מנת לקבל החלטה בדירקטוריון בעניינים המנויים בסעיף 4.1 על החברה לקבל את הסכמת רוב המייסדים, כלומר שניים מתוך שלושה, טוענת צ'ק פוינט בערעור שכנגד, כי החברה יכולה לפעול על סמך החלטות של האורגנים שלה כל עוד לא התנגדו לכך שלושת המייסדים. כך עולה מלשון ההסכם והעדויות שנשמעו; מדובר בפעולה של המייסדים כולם כאחד. בהקשר זה צוין, כי זכות הוטו פוגעת בשלטון הרוב של החברה, ועל כן דוקא מעיקרון זה יש ללמוד כי יש לפרש את זכות הוטו על דרך הצמצום. אילו רצו הצדדים לקבוע כי רוב המייסדים רשאים להפעיל את זכות הוטו, היה עליהם לקבוע כיצד ייספרו קולות המייסדים; האם לכל מייסד יהיה קול, או לכל מייסד יהיה מספר קולות השווה למספר מניותיו. צוין, כי בעובדה שכך נהגה קבוצת המייסדים לקבל החלטות בעבר, אין כדי להוות הוכחה שזו הפרשנות הנכונה.

כ"ב. לבסוף הודגש, כי אין מדובר בהסכמת הצד לו נתונה הזכות, אלא בזכות להתנגד וכך למנוע קבלת החלטות בחברה.

כ"ג. עמדת המערער סותרת את לשונו של סעיף 4.1, לפיו הפעלת זכות הוטו יכולה להיעשות רק במוסד אשר במסגרתו מתקבלת ההחלטה, ועל ידי מי מבין קבוצת המייסדים הנמנה על אותו מוסד. צוין, כי עמדת המערער סותרת את העקרונות הבסיסיים של דיני החברות לפיהם בעל מניות אינו רשאי להטיל וטו על החלטות דירקטוריון כשאינו מכהן כדירקטור, ואת ההתפתחות שחלה בדיני החברות בשנים האחרונות, במסגרתה הורחבה אחריות הדירקטוריון לפעילות החברה; זוהי כנטען גם עמדתה של הפסיקה האמריקאית. נטען בהקשר זה, כי המערער מבקש למעשה שתינתן לו זכות להשפיע, בניגוד לדעת הדירקטוריון, וללא שהוא נושא באחריות; הודגש, כי אין חובותיו כבעל מניות יכולות לבוא במקום האחריות הרובצת לפתחו כדירקטור בחברה. עוד צוין, כי שאלת זכות המערער, שאינו מכהן כדירקטור, להטיל וטו על החלטת הדירקטוריון הפכה תיאורטית, משמינה המערער עצמו חבר בדירקטוריון, לאחר מתן פסק הדין.

כ"ד. הוסף, כי זכות הוטו העומדת לקבוצת המייסדים היא הזכות להתנגד להחלטה המתקבלת במוסדות החברה. טענת המערער שמדובר בזכות פוזיטיבית סותרת את טענותיו בהמרצת הפתיחה, ואינה עולה בקנה אחד עם הנוהג שהיה קיים בין הצדדים, הנסיבות, לשון הסעיף ותכלית הסכם בעלי המניות.

כ"ה. זאת ועוד, בערעור שכנגד נטען כי זכות הוטו על ידי קבוצת המייסדים צריך שתהיה פה אחד. זאת, כעולה מהפרשנות הלשונית של המושג "Acting as a group", וכעולה בקנה אחד עם טובת החברה בכללותה. התכלית המונחת ביסוד הסכם בעלי המניות – כך נטען – היא קיומה של החברה, תוך הקניית הגנות לבעלי מניות המיעוט. ברי, שההכרעה בתוך הקבוצה צריכה להיעשות אך כאשר המייסדים החליטו על הפעלתה פה אחד, כדי שלא ייוצר מצב שמיעוט שבמיעוט מפעיל את זכות הוטו. החלטת בית המשפט עשויה לאפשר למייסדים להתנגד ברוב קולות להחלטות הדירקטוריון, ועשויה ליצור חשש של ממש לשיתוק פעילותה של החברה.

כ"ו. עוד נטען, כי שגה בית המשפט שעה שביסס את פרשנותו בדבר הוטו בהסתמך על דיני החברות ולא על דיני החוזים. הסכם בעלי המניות הוא הסכם פרטי בין בעלי המניות של החברה, בינם לבין עצמם, ואינו מסמך תאגידי המסדיר את אופן פעילותו של מוסד ממוסדות החברה. ודאי שאין להחיל על הצדדים להסכם את עקרון הכרעת הרוב, כאשר עיקרון זה עומד בניגוד להסכמה שנקבעה בהסכם בעלי המניות – קרי, בניגוד לאומד דעת הצדדים. יתרה מכך,

סעיף הוטו הוא הוראה תקנונית, וגם מסיבה זו אין להחיל על הסכם בעלי המניות את עקרונות דיני החברות. מטרתו של הסכם בעלי המניות להבטיח לצדדים ודאות ויציבות משפטית וכלכלית. העובדה, כי בית המשפט הכפיף את הוראות ההסכם לעקרונות דיני החברות שומטת את הקרקע מתחת ציפיותיהם של הצדדים לחוזה, ומשבשת את הקצאת הסיכונים בעניין.

כ"ז. אשר לקביעת בית המשפט, כי קבוצת המייסדים נהגה על פי עקרון הרוב הלכה למעשה, צוין, כי החברה מעולם לא קיבלה את עמדתו של המערער לפיה החלטת רוב מבין קבוצת המייסדים מקימה זכות וטו. זאת ועוד, עמדת זו חותרת תחת קיומה התקין והשוטף של החברה, ונדחית מפני הנזק העלול להיגרם לחברה, על ידי שיתוקה.

כ"ח. לבסוף נטען, כי משדחה בית המשפט את המרצת הפתיחה, ובכלל זה את טענתו העיקרית של המערער כי זכות הוטו נתונה לכל אחד מבין המייסדים כשלעצמו, וכן קיבל את כל טענותיה האחרות של החברה, היה מקום לפסוק הוצאות כנגד המערער.

תשובת המערער

כ"ט. נטען, כי אי מימושה של זכות הוטו על ידי צ'ק פוינט, אין בה כדי לאיינה. זאת ועוד, טענת המשיבות לפיה זכות הוטו הופעלה בעבר על ידי הצדדים, במסגרת החלטת האורגן הדן בנושא, אין לה על מה שתסמוך. הוסף, כי אין ממש בטענה שפרשנות המערער מכפיפה את שיקול דעתם של הדירקטורים לשיקול דעתם של בעלי המניות, ומהוה הסכם הצבעה בלתי חוקי, שכן סעיף 4.1 קובע מפורשות את זכות החברה שלא לקבל כל החלטה בשורה של נושאים ללא הסכמת המייסדים; מדובר באישור נוסף לצורך מתן תוקף להחלטות החברה. מכל מקום, אף אם מדובר בכבילת שיקול הדעת של הדירקטוריון, אין נפקא מינה אם זו תופעל על ידי המייסדים חברי הדירקטוריון, או אלה שאינם חברי הדירקטוריון. צוין, כי אין בחזרתו של המערער לדירקטוריון החברה משום השלמה עם פסק דינו של בית המשפט קמא.

ל'. עוד הוסף, כי זכות הוטו לא קמה לאחר קבלת החלטה בחברה, אלא לפניה. עוד נטען, כי לא רק שאין ביסוס לטענת המשיבות כי התנגדות המייסדים צריכה להיות פה אחד, אלא שבסוגיה זו קיים מעשה בית דין במסגרת ה"פ (תל-אביב-יפו) 736/03 רופין נ' שויד (מפי השופט – כתארו אז – זפט, מיום 9.9.09).

ל"א. נטען, כי הואיל וזכות הוטו מנוסחת כך שהחברה התחייבה שלא לקבל החלטה בשורה של נושאים אלא אם ניתנה הסכמת המייסדים, אם תתקבל פרשנות המשיבות בדבר הצורך

שהמייסדים יקבלו החלטה פה אחד, כי אז כל החלטות החברה שנתקבלו ללא הסכמת המייסדים פה אחד הפרו את הסכם המייסדים.

ל"ב. לבסוף נטען, שאין מקום לפסיקת הוצאות כנגד המערער, משטענתו בדבר הקוורום הנדרש להטלת זכות וטו נתקבלה במלואה, ומשהתנהלותו הקלה על ההליכים, באמצעות צמצום המחלוקות בגין העבר לעניין האופציות בלבד.

תשובת צ'ק פוינט

ל"ג. לשיטת צ'ק פוינט, טענת המערער כי קבוצת המייסדים היא אורגן נוסף בחברה, מופיעה לראשונה בסיכומי התשובה, ומהווה הרחבת חזית אסורה. נטען, כי סעיף 4.1 להסכם מונה נושאים שבסמכות הדירקטוריון ונושאים שבסמכות האסיפה הכללית, אשר הסמכות להצלתן אסורה על פי סעיף 92 לחוק החברות, ובכלל זאת ההחלטה להקצות אופציות או מניות (סעיף 112 לחוק החברות). עוד נאמר, כי פסק הדין בה"פ 736/06 אינו מקים השתק, כטענת המערער, שכן פסק הדין עסק במינוי דירקטורים לפי סעיף 3.3 להסכם בעלי המניות, ולא בזכות הוטו על פי סעיף 4.1.

הכרעה

רקע

ל"ד. לפנינו חוזה בין החברה, המשקיעים והמייסדים. לכאורה, אנו מצויים תחת כנפי דיני החוזים ועלינו להידרש לפרשנות החוזה על פי דינים אלה. ואולם, אין ענייננו בחוזה שנולד בחלל ריק אלא בחוזה שנוצר בעולם החברות, ובא להסדיר את מערך הכוחות בין הגורמים השונים בחברה, ולכך מטבע הנסיבות יש לכך השלכה על הפרשנות הראויה.

סעיף 4.1 להסכם קובע כדלקמן:

"The company shall not, without first obtaining the approval (by vote or written consent, as provided by law) of check point and, following the conversion of the entire amount of the loan of the founders acting as a group"

ל"ה. הסעיף מונה שורה ארוכה של נושאים, הכפופים לזכות וטו, ואולם המערער צימצם עתירתו בגין העבר, כאמור, אך לסעיף 4.1.5 הדן בהענקת מניות או אופציות.

זה לשונו של סעיף 4.1.5 :

"Issue any shares or grant any options other than (A) in accordance with a stock option plan for employees, or (B) as contemplated by this Agreement or the Convertible Notes Agreement."

ל"ו. מן הנודעות, כי על פי דיני החוזים חוזה מתפרש על-פי אומד דעת הצדדים (סעיף 25 (א) לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973). אומד דעת משמעו "המטרות, היעדים, האינטרסים והתכנית שהצדדים ביקשו במשותף להגשים" (ע"א 4628/93 מדינת ישראל נ' אפרופים שיכון וייזום (1991) בע"מ, פד"י מט(2) 265, 311). על אומד דעת זה ניתן ללמוד מלשון החוזה ומהנסיבות החיצוניות לו :

"בבחינת אומד דעת הצדדים לחוזה, משמשים בערכוביה נתונים הבאים מתוכו של המסמך העומד לפרשנות ומחוצה לו. 'בחינת כוונת הצדדים למסמך נעשית בשני מעגלים הנעים זה בתוך זה בזרימה דו-כיוונית: מעגל פנימי שעניינו בחינת גוף הטקסט, ומעגל חיצוני שעניינו התחקות אחר הנסיבות החיצוניות, האוצלות על משמעות הטקסט, ומאירות את המטרות, היעדים, והאינטרסים שהצדדים ביקשו להגשים' (דנ"א 2045/05 ארגון מגדלי הירקות - אגודה חקלאית שיתופית בע"מ נ' מדינת ישראל...) לצורך קביעת המשמעות המשפטית של הטקסט החוזי יש לבחון את הלשון, ואת התכלית הנקבעת על-פי כוונתם המשותפת של הצדדים (התכלית הסובייקטיבית) ועל-פי הכוונה שניתן לייחס להם כאנשים סבירים (התכלית האובייקטיבית). שתי התכליות, הסובייקטיבית והאובייקטיבית, משתלבות יחדיו לקביעת תכלית החוזה. באיתורה של תכלית זו, בהיותה מושג נורמטיבי, משתלבים עקרונות יסוד וערכים של השיטה כ"ביטוי לרצון ההיפותטי של צדדים סבירים". עקרונות אלה מחלחלים לכל חוזה באמצעות התכלית האובייקטיבית, ומבטאים ברמות הפשטה שונות את ערכי היסוד של השיטה (ברק, פרשנות החוזה לעיל, עמ' 87). מתוך קשת המשמעויות הלשוניות האפשריות שהחוזה נוקט בהן, יש לברור את המשמעות המגשימה בדרך הראויה ביותר את התכלית החוזית" (ע"א 11081/02 דולב חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' קדוש (לא פורסם) השופטת פרוקצ'יה, פס' 22).

ל"ז. בטרם נפנה לניתוח הסעיף הקונקרטי בהסכם, ניתן דעתנו לשני עקרונות מרכזיים בדיני חברות: הראשון, חברה היא אישיות משפטית (סעיף 4 לחוק החברות), אשר תכליתה "לפעול על פי שיקולים עסקיים להשאת רווחיה, וניתן להביא בחשבון במסגרת שיקולים אלה, בין השאר, את ענייניהם של נושיה, עובדיה ואת ענינו של הציבור..." (סעיף 11 לחוק החברות). מנקודת ראות כלכלית על תכלית החברה לקדם יעילות (ד"ר י' בהט, דיני חברות - החוק החדש והדין (מה' 10), (תשס"ט-2008), 19; לדיון ביקורתי בשאלת התאמתה של התכלית למימוש

היעד ראו י' שטרן, תכלית החברה העסקית (2009) 38). יצוין כי המחבר שטרן, בספרו הבעלות בחברה העסקית – תיאוריה, דין מציאות (תשס"ט-2008), מפתח תיזה שעיקרה הפחתה במעמד של בעלי המניות כקבוצה ייחודית אל מול נציגיהם – נושאי המשרה (ראו עמ' 62-63), לשיטתו (עמ' 93) פוגע הדבר באישיות המשפטית הנפרדת של החברה, ואף בחברה פרטית יש ספקות באשר לבעיית הנציג (עמ' 101-102). לדעתו יש לקבוע כי לחברה אין בעלים כלל ועיקר, לא בעלי המניות ולא אחרים, והחברה היא מעין "אדם" לעצמה (עמ' 133), ואותו מייצגים הנציגים (עמ' 146). דברים הראויים בודאי לעיון בגדרי דין רצוי, אך מכל מקום, הדין המצוי נותן מעמד לבעלי המניות, ואליו עלינו להידרש.

ל"ז. עיקרון מרכזי נוסף הוא עקרון שלטון הרוב. נקודת המוצא בדיני חברות היא, כידוע, שעקרונותיו של שלטון הרוב ישימים גם בניהול ענייניה של חברה. עיקרון זה נעוץ בטעמים פרקטיים, באשר מטרתו לאפשר פעילותה של החברה על אף ריבוי חבריה (צ' כהן בעלי מניות בחברה – זכויות תביעה ותרופות כרך א' (מה' 2), 2006 עמ' 192). דרישת הסכמה פה אחד של כלל חברי החברה עלולה להביא לקיפאון בניהול עסקיה של החברה, שכן היא עלולה לבלום אף שינוי מוצע נחוץ לקידום ענייניה ולהמשך פעילותה. חברה מטבעה נצרכת להליך קבלת החלטות על בסיס יומיומי וגמיש, אשר יאפשר דינמיות ושגשוג:

"החלטות הרוב הן המאפשרות מערכת קבלת החלטות גמישה ודינמית. אילו לא מערכת זו של קבלת החלטות - אילו היתה נדרשת הסכמת כל הבעלים לשינוי בתקנון - היתה החברה מאבדת את יתרון הדינמיות. יתרונו של התאגיד הינו, אם כן, במנגנון קבלת החלטות דינמי המושג, בין השאר, על דרך של שלטון הרוב. ראו והשוו: ד"ר אירית חביב-סגל, דיני חברות - לאור חוק החברות החדש (התשנ"ט-1999, כרך א) 142-144 "בג"צ 6460/02 אליאב נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד ס(4) 411, 424).

זכות וטו על החלטות הדירקטוריון לבעל מניות מיעוט שפרש הימנו

ל"ח. האם מוקנית למערער זכות וטו- או ליתר דיוק, כפי שנראה, השתתפותו בוטו- על החלטות הדירקטוריון, גם לאחר שפרש מהדירקטוריון? אשר לסוגיית פיטוריו של המערער, בית המשפט המחוזי קבע כממצא עובדתי שלמערער הוצעה פוליסת ביטוח תקפה, אך הוא סירב לקבלה. אין מקום להתערב בממצאיו העובדתיים של בית המשפט בהקשר זה, וכידוע ההתערבות בכגון דא נעשית במשורה (ראו למשל ע"א 2989/95 מרים קורנץ נ' מרכז רפואי ספיר - בית חולים, פ"ד נא(4) 687, 695 (השופטת שטרסברג-כהן); ע"א 8526/96 מדינת ישראל נ' פלוני ואח' (לא פורסם) (השופט - כתארו אז - ריבלין); זוסמן, סדרי הדין האזרחי, (מה' 7 בעריכת ש' לויין) סעיף 665 בעמ' 856-857).

ל"ט. עיון בנוסח סעיף 4.1 להסכם מלמדנו, כי לא נערכה בו כל הבחנה בין מתן זכות וטו (או השתתפות בוטו) למי שהוא נושא משרה לבין מי שהוא אך בעל מניות, ולכאורה אין בעל מניות צריך להיות חבר דירקטוריון כדי להשתתף בהטלת הוטו על החלטותיו. זאת ועוד, סעיף 4.1 מציין כי הפעלת זכות הוטו תהא " By vote or written consent, as provided by law". היינו, אין מדובר בהפעלת זכות הוטו אך בהצבעה בלבד, כפי שצפוי מקום שמדובר בנושא משרה, אלא גם בכתב. הצדדים, בהיותם מאחורי "מסך בערות" חלקי, משלא יכלו לדעת בעת כריתת ההסכם מי מהם יהיה במיעוט (המייסדים או צ'ק פוינט), ביקשו כולם להגן על זכויותיהם בחברה, ולשמר את השפעתם על החלטות קריטיות בחברה באמצעות זכות וטו. זאת ביקשו לעשות, דומה, בין חברי דירקטוריון בין אם לאו; ויתכן אף חשש קיפוח בהיעדר שיתופם של בעלי מניות בקבלת החלטות.

מ. זאת ועוד, דומה, כי אילו כוונת הצדדים היתה שזכות הוטו תופעל במסגרת הדירקטוריון בלבד, ניתן היה לסבור כי הסכם בעלי המניות ייבנה בדרך שונה מזה שבו נעשה הדבר בפועל:

מ"א. כך לדוגמה, ניתן היה לצפות כי בהסכם לשיטה זו תיערך הפרדה ברורה בין החלטות אשר - בהתאם לחוק החברות - הדירקטוריון הוא האמון על קבלתן (למשל, תוך קביעת רוב מיוחד), לבין החלטות אשר האסיפה הכללית, שבה בעלי המניות, היא שתקבלן. בדומה ניתן היה לצפות, כי יוגדר באופן מדויק המנגנון שבו יוכלו הדירקטורים השונים להפעיל את זכות הוטו. הניסוח לפיו החברה לא תפעל בדרך פלונית "without first obtaining the approval...", אינו מעיד לכאורה על דרך הצבעה בדירקטוריון, ולעומת זאת, עשוי הוא להתיישב עם פרשנות לפיה תהא החלטת האורגנים המוסמכים של החברה אשר תהא, החברה (שהיא צד להסכם, כאמור) מתחייבת כי ההחלטה לא תבוצע כל עוד לא נתקבל האישור החיצוני של קבוצת בעלי המניות.

מ"ב. כמו כן, אילו נתכוונו הצדדים להסכם בעלי המניות שהתפטרות מי מהם מן הדירקטוריון תפקיע את זכות הוטו - או השתתפות בוטו - שלו, ניתן היה לצפות כי בהסכם ייקבע שמתחילה כל אחד מבעלי המניות האמורים אכן יכהן בפועל כדירקטור, וכך - מכל מקום - תובהר משמעותה של הפסקת כהונתו כדירקטור.

באופן דומה, בחירת הצדדים להסכם לקבוע כי החברה ("The company") תימנע מפעולה אלא בהסכמת בעלי המניות השונים, תחת קביעה כי תנאי לאישור ההחלטה בדירקטוריון הוא קבלת

הסכמתו של המיעוט - אף היא אינה מתיישבת עם הטענה, כי עסקינן בזכות וטו שהמקום להפעלתה הוא הדירקטוריון. הניסוח בו בחרו הצדדים נראה כמשקף כוונה להתחייבות חוזית של החברה, שהיא צד להסכם בעלי המניות, לפיה אישור בעלי המניות הוא התנאי לפעולה. אין הבדל של ממש בין התחייבות שכזו של חברה כלפי הצדדים להסכם בעלי המניות, לבין התחייבות חוזית של חברה כלפי גורם חיצוני כי לא תפעל בדרך פלונית אלא בהסכמתו של אותו גורם, ולכך מוכפפות החלטות הארגונים המוסמכים של החברה.

מ"ג. כללם של דברים: חיוב החברה להימנע מביצוע פעולות בלא אישורם של בעלי המניות, מלמד על ניסיון בעלי המניות להבטיח, כי זכות הוטו תעמוד להם בלי קשר לשאלה האם הם או מי מהם מכהנים כדירקטור. מובן, עם זאת, כי בבואם של בעלי המניות להפעיל את זכות הוטו (בין אם בדרך של אשרור החלטות הדירקטוריון באסיפה הכללית, ובין אם בדרך של אישור חיצוני להחלטות שקיבלה החברה באמצעות הארגונים המוסמכים), חלות עליהם חובות בעלי המניות הקבועות בסעיפים 192 ו-193 לחוק החברות.

מ"ד. אין להלום את טענת המשיבות שענייננו בהסכם הצבעה פסול, כיון ששיקול הדעת המוקנה לדירקטוריון מוכפף לגורם חיצוני; בידי החברה להחליט, מכוח אישיותה הנפרדת, כי היא מקנה לבעל מניות זכות וטו – או השתתפות בוטו - על החלטות מוסדותיה, במסגרת הליך קבלת ההחלטות בה. לא זו אף זו, דומה כי אין מדובר ב"הפרטת" שיקול הדעת של הדירקטוריון; הדירקטוריון מפעיל את שיקול דעתו, אך החלטתו עשויה להיות כפופה לאישורים שונים. כך בין היתר, על פי חוק, החלטות מסוימות של הדירקטוריון כפופות לאישור האסיפה הכללית, ואין בכך כדי להוות "התנערות" הדירקטוריון משיקול הדעת (ראו למשל סעיף 273-275 לחוק החברות).

מ"ה. ולבסוף, האם ענייננו בזכות פוזיטיבית או נגטיבית? האם מדובר באישור מוקדם בטרם קבלת החלטה, או בזכות שלילית, שעניינה הטלת זכות וטו, לאחר קבלת החלטה? לשון ההסכם מצביעה על דרישה לאישור פוזיטיבי ("obtaining the approval"), אולם, כפי שציין בית המשפט המחוזי, הלכה למעשה התייחסו הצדדים אל הזכות כזכות וטו מאוחרת (ראו פרוטוקול ישיבת דירקטוריון מיום 4.1.05, עמ' 4; פרוטוקול ישיבת דירקטוריון מיום 19.7.04, עמ' 2). בית משפט זה לא יטה ככלל - כידוע - להתערב בממצאיו העובדתיים של בית המשפט הדיוני, וגם אנו לא מצאנו סיבה לעשות כן. התנהגותם של צדדים לחוזה לאחר חתימתו מהווה כלי פרשני מן המעלה הראשונה (ראו ע"א 376/76 פקיד השומה, ירושלים נ' אריזדה, פ"ד לא(1) 436, 441; ע"א 439/85 חברת הרשפינקל ובנו בע"מ נ' גולדשטיין, פ"ד מב(1) 286, 292; א' ברק, פרשנות במשפט, כרך רביעי 467-469 (2001)). אם נהג צד לחוזה בדרך מסוימת שיש בה

כדי להצביע כיצד מפרש הוא את הוראותיו, יתקשה צד זה לטעון בהמשך כי פרשנותו של החוזה שונה (ע"א 49/06 שניר תעשיות צמר גפן רפואי בע"מ נ' עירית כפר סבא (לא פורסם)). כך גם בענייננו, ומשכך נתייחס אל הזכות כזכות וטו. נוסיף כי יתכן שכותרת סעיף 4 Negative Covenants, מסייעת לפירוש זה.

מהות זכות הוטו: שלושת המייסדים כקבוצה

מ"ו. משבאנו לכלל מסקנה, כי זכות הוטו מוקנית לבעלי מניות המיעוט, ללא קשר לשאלת חברותם בדירקטוריון, נפנה עתה לבחינת מהותה של הזכות. לשון הסעיף "acting as a group" מהווה אינדיקציה ברורה לכך שאין מדובר במתן זכות וטו לכל אחד מחברי הקבוצה, אלא לשלושה כקבוצה. פרשנות ההיגד, באופן שמשמעו מתן זכות וטו לכל אחד מהמייסדים בנפרד, עלולה להוביל ל"עריצות המיעוט", אשר יוכל על ידי הצבעת וטו של כל אחד מהשלושה, לסכל כל החלטה המתקבלת על ידי דירקטוריון החברה, ולהביא לשיתוקה. בכך לא תוכל החברה להגשים את תכליתה ולהתנהל באופן יעיל ודינמי. דבר זה אינו עולה בקנה אחד לא עם הלשון "acting as a group" ולא עם השכל הישר. שותף אני גם לדעת בית המשפט המחוזי, כי אין זה סביר שחברה, ובענייננו צ'ק פוינט, היתה משקיעה סכומי כסף רבים כל כך, מתוך ידיעה שבאפשרות כל אחד מן המייסדים כשלעצמו לחסום כל הצעה שתועלה על ידיה.

המייסדים כקבוצה - דעת רוב

מ"ז. אשר לרוב הדרוש - רוב קולות או פה אחד; גם בהקשר זה דעתי כדעתו של בית המשפט המחוזי. מלשון הסעיף "acting as a group" דומה כי ההסכמה הנדרשת היא כקבוצה, כהבעת דעה של הקבוצה ככזאת, ולא דווקא פה אחד, שהרי מה פשוט מאשר לציין זאת במפורש. יתרה מכך, דרישה להסכמה פה אחד עשויה להוביל לריקון משמעה של זכות הוטו, ולאיונה בפועל. כאמור, עקרון הרוב הוא מאבני היסוד של דרך קבלת החלטות בחברה במגוון רחב של נושאים, ובהיעדר אמירה מפורשת אחרת, יש מקום לסברה כי העיקרון חל גם בענייננו. אכן, אמנם, מחד גיסא, זכות וטו מקשה על החברה ומונעת ממנה פעולה, ובמובן זה חוטא הדבר לרציונל של פעילות יעילה ודינמית של החברה, אולם מנגד ניצב גם העקרון של הגנה על המיעוט. א' חביב סגל מציינת בספרה דיני חברות (2007) (608-609) - בהקשר של קיפוח המיעוט - כי יש להבחין בין מידת הנכונות של בית המשפט להתערב בשלטון הרוב בחברות פרטיות, לבין מידת התערבותו בחברות ציבוריות. זאת מהטעמים הבאים: ראשית, בחברה פרטית בעלי המניות אינם מגוונים את תיק ההשקעות שלהם ותלויים ברווחי החברה הפרטית; שנית, בעלי המניות בחברה פרטית חשופים יותר לפעולות של הרוב, והעברתו של המיעוט

ממשרותיו בחברה; שלישית, מאחר שאין שוק למניות הבעלים בחברה פרטית, אין בידיהם דרך לממש את השקעותיהם בחברה; ורביעית, מאבק בין בעל השליטה לבין בעל מניות המיעוט צפוי להפחית עוד יותר את המחיר שיכול בעל המיעוט לקבל כנגד מניותיו. אמנם בנידון דידן אין עסקינן בקיפוח המיעוט, אך עלינו לשוות לענייננו גם את זכויותיו של המיעוט, והצורך לשמר את כוחו, בפרט כשעניין לנו בהסכמה חוזית. בהקשר זה נציין כי דינה של טענת המערער בדבר מעשה בית דין, להידחות. הדיון בה"פ 736/03 רופין נ' שויד עסק בפרשנות סעיף 3.1 להסכם וברוב הדרוש באסיפה הכללית, בנוגע למספר חברי הדירקטוריון, ואינו קשור לענייננו.

בקשה להוספת ראייה

מ"ח. החברה מבקשת לצרף ראייה נוספת, שעניינה הודעה שנתן המערער לחברה ביום 2.11.06 בדבר מינויו לדירקטור בחברה. נטען, כי הראייה הנוספת מייתרת את הדיון בעילה המרכזית לערעור, ומלמדת כי המערער השלים עם הדין, וכן מצביעה על חוסר תום לבו. בתגובה טען המערער כי אין במינוי משום הסכמה לאמור בפסק הדין, וכי לא עמדה בפניו אפשרות אחרת להשפיע על החברה ולמנוע את עושק המיעוט.

מ"ז. תקנה 457 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד - 1984 מאפשרת לבית המשפט של ערעור לקבל, כחריג, ראיות נוספות. הגשת ראיות בשלב ערעור מתאשרת במשורה. ככל שהמדובר בעובדות שקדמו למתן פסק הדין, ניתן להתיר הגשתן אם המבקש לא ידע עליהן ולא יכול היה לגלותן בשקידה ראויה, ובהנחה שנהג בתום לב (ע"א 801/89 כהן נ' שבאם, פ"ד מו(2) 136, 142 (השופט מליץ); ע"א 3911/01 כספי נ' נס, פ"ד נו(6) 752, 767-768 (השופטת שטרסברג-כהן); זוסמן שם, סעיף 661 בעמ' 848-849).

מ"ט. החלטנו שלא להיעתר לבקשה. אכן, הראייה החדשה אותה מבקשות המשיבות התגבשה אך לאחר מתן פסק הדין, וברי איפוא כי לא ניתן היה להגישה קודם לו. ואולם, דומני כי אין בה כדי לתרום ליישוב המחלוקת. משניתן פסק הדין בבית המשפט המחוזי, ונפסק בו כפי שנפסק, אך סביר הוא כי המערער יסיק מסקנותיו לעת ההיא ויפעל בהתאם, גם אם היה בדעתו להגיש ערעור, כפי שאכן עשה. משנקבע כי כאשר התפטר המערער מהדירקטוריון איבד את זכותו להשפיע על החלטות דירקטוריון החברה, מינה איפוא עצמו לדירקטוריון בשנית, כפי שהיה עושה אדם מן היישוב, בכפוף לזכותו לערער.

נ. משבאנו למסקנה כי למערער נתונה זכות וטו גם לאחר שפרש מהדירקטוריון, נבחן את ההחלטות הקונקרטיות לגביהן נטען כי נתקבלו בניגוד להסכם, ובניגוד לזכות הוטו המוקנית מכוחו: בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 19.7.04 לא השתתף המערער בהצבעה, רופין התנגד להצעה ונציג אמנת תמך בה. במצב דברים זה, ברי כי לא היה רוב להפעלת זכות הוטו. אשר להצבעה ביום 11.11.04 נציג אמנת הצביע בעד חלוקת האופציות, ורופין לא נכח בישיבה. אף אם נניח כי המערער היה מצביע נגד ההחלטה, לא התגבש רוב להפעלת הוטו. ולבסוף, בישיבה מיום 13.3.05 תמכו אמנת ורופין בהצעה. סיכומו של דבר, דומה, איפוא, כי אף היתה נתונה למערער זכות וטו, לא התקיים הרוב הדרוש להפעלתה.

נ"א. נציין, מעבר לצורך, כי מסעיף 4.1.5 להסכם עולה כי נושא חלוקת אופציות מנוי ברשימת הנושאים המאפשרת את הפעלת זכות הוטו, למעט מקום בו הקצאת האופציות נובעת מתכנית אופציות תקפה לעובדים. נראה כי תכנית מסוג זה אכן קיימת, ועל אישורה חתום גם המערער (נספח ב' במסגרת מוצג 1 לתיק מוצגים מס' 4 מטעם המערער). במצב דברים זה, הופך לכאורה דיוננו לתיאורטי, ואולם, כאמור, גם אילו הנחנו כי נושא הקצאת האופציות, בהינתן תכנית אופציות תקפה לא מאפשר את הפעלתה של זכות הוטו, הנה מלמד ניתוח ההחלטות הקונקרטיות, כי בכל מקרה, לא התגבש רוב להפעלת זכות הוטו.

נ"ב. סוף דבר: הערעור מתקבל, במובן זה שנקבע כי זכות הוטו מוקנית למערער גם לאחר הפרישה מהדירקטוריון, אף כי כאמור אין לכך משמעות אופרטיבית בנסיבות. איננו נעתרים לערעורים שכנגד. המשיבים ישלמו למערער הוצאותיו בערעור, וכן שכר טרחת באי כוחו בסך 15,000 ₪ שיחולק בין המשיבים המיוצגים.

ש פ ו ט

המשנה לנשיאה א' ריבלין:

אני מסכים.

המשנה לנשיאה

השופט ט' ג'ובראן:

אני מסכים.

ש פ ו ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' רובינשטיין.

ניתן היום, א' כסלו תש"ע (18.11.09).

שופט

שופט

המשנה לנשיאה